

PŘEDMLUVA

Tak tady máš ten svůj sen.

To říkávala matka v Irsku, když jsme byli malí a splnil se nám nějaký sen. V jednom, který se mi pořád vracel, jsem vplouval do newyorského přístavu a zíral v úžasu na mrakodrapy před sebou. Vypravoval jsem ten sen bratrům a oni mi nejdřív záviděli, že jsem prožil noc v Americe, a pak začali sami tvrdit, že se jim zdálo totéž. Věděli, že tak na sebe zaručeně obrátí pozornost, přestože jsem se s nimi hádal a říkal jim, že jsem nejstarší, že je to můj sen a ať mi do něj nelezou, nebo jim to zatrhnu. Namítali, že nemám právo mít ho jenom pro sebe, že v hlubinách noci se může zdát o Americe každému a já s tím nic nenadělám. Říkal jsem, že jim v tom mohu zabránit. Že je mohu držet celou noc vzhůru a nebude se jim zdát vůbec nic. Michaelovi bylo teprve šest a smál se při představě, jak obcházím jednoho po druhém a snažím se zabránit, aby se jim zdálo o newyorských mrakodrapech. Malachy říkal, že do jeho snů nemůžu zasahovat, protože on se narodil v Brooklynu, a když bude chtít, nechá si zdát o Americe celou noc a ještě půlku dne. Obrátil jsem se na matku. Říkal jsem jí, že to není spravedlivé, když mi celá rodina leze do snů, ale ona odpověděla: Áách, pro lásku Boží, vypij si čaj, běž do školy a neotravuj nás se svými sny. Bratr Alphie, kterému byly teprve dva roky a učil se mluvit, tloukl lžící o stůl a křičel: Neotravuj se svými sny, neotravuj se svými sny, až se všichni dali do smíchu a já poznal, že s ním bych se o sny uměl podělit vždycky, tak proč bych se o ně nemohl podělit s Michaelem a s Malachym?

Když v říjnu 1949 vyplouvala motorová loď Irish Oak z Corcu, počítali jsme s tím, že budeme za týden v New Yorku. Místo toho nám po dvou dnech na moři sdělili, že plujeme do Montrealu. Řekl jsem prvnímu důstojníkovi, že mám všeho všudy čtyřicet dolarů, a zeptal jsem se ho, jestli mi Irish Shipping zaplatí vlak z Montrealu do New Yorku. Řekl, že ne, že za to společnost neodpovídá. Sdělil mi, že nákladní lodě jsou děvky oceánů, že udělají pro každého cokoli. Dá se říct, že nákladní loď je jako Murphyho stará čuba, půjde kus cesty s každým pocestným.

O dva dny později si to v Irish Shipping rozmysleli a oznámili nám radostnou zprávu: Plujte do New Yorku, ale o další dva dny později kapitánovi nařídili, aby plul do Albany.

První důstojník mi vysvětlil, že Albany leží kus proti proudu Hudsonu a že je to hlavní město státu New York. Řekl, že Albany oplývá veškerým půvabem Limericku, hahaha, že je to skvělé místo na umření, ale ne na to, aby se tam člověk oženil a vychovával děti. Byl z Dublinu a věděl, že já jsem z Limericku, a když se Limericku posmíval, nevěděl jsem, co mám dělat. Rád bych ho usadil nějakou vtipnou replikou, ale pak jsem se na sebe podíval do zrcadla, uhrovitá tvář, zanícené oči a zkažené zuby, a bylo mi jasné, že se nikomu nemůžu postavit, a už vůbec ne prvnímu důstojníkovi v uniformě, který má před sebou slibnou budoucnost jako kapitán vlastní lodi. Pak jsem si řekl: Co je mi vlastně do toho, co kdo říká o Limericku? Zažil jsem tam jenom bídu.

Potom se mi stávala zvláštní věc. Seděl jsem třeba na lehátku na palubě, na krásném říjnovém slunci, kolem dokola nádherně modrý Atlantik, a snažil jsem se představit si, jak asi bude vypadat New York. Pokoušel jsem se vidět

Pátou avenue, Central Park nebo Greenwich Village, kde každý vypadá jako filmová hvězda, sytě opálený, se zářivě bílými zuby. Ale Limerick mě stahoval do minulosti. Mís-to abych se procházel po Páté Avenue s opálenými lidmi s bílými zuby, ocitl jsem se znovu v limerických uličkách, ženy stojí ve dveřích a rozprávějí, přetahují si vlnáky přes ramena, děti s tvářemi zapatlanými od chleba s džemem si hrají, smějí se a volají na matky. Vidím lidi na ranní mši v neděli, když kostelem proběhl šepot, že se někdo v lavici zhroutil slabostí z hladu a musí být vynesena ven chlapy, kteří stáli vzadu a každého vyzývali: Ustupte, ustupte, pro lásku Bóží, copak nevidíte, že nemůže dýchat, a já chtěl být taky takový chlap a říkat lidem, ať ustoupí, protože to vás opravňovalo zůstat venku až do konce mše a mohli jste jít do hospody, což byl hlavní důvod, proč stát společně se všemi ostatními chlapy v kostele vzadu. Muži, kteří nepili, klečeli vždycky vpředu u oltáře, aby ukázali, jak jsou dobří a že by jim bylo jedno, kdyby hospody zůstaly zavřené do soudného dne. Při mši uměli odpovídat lépe než kdokoli jiný, žehnali se, vstávali, klekali a vzdychali při modlení, jako kdyby pociťovali bolest našeho Pána silněji než zbytek shromáždění. Někteří se už úplně zřekli své pinty, a to byli ti nejhorší. Věčně kázali proti pití a na ty, kteří ještě vězeli ve spárech chlastu, hleděli zvysoka, jako kdyby jeli jedinou správnou linkou do nebes. Chovali se, jako kdyby se sám Pánbůh obracel zády k člověku, který pije pivo, a přitom každý ví, že kněze na kazatelně uslyšíte zřídka kdy odsuzovat pintu a muže, kteří pijí. Žízňiví muži zůstávali vzadu, připraveni vyrazit ze dveří v okamžiku, kdy kněz řekne: *Ite missa est*, běžte, jste propuštěni. Zůstávali vzadu, protože měli sucho v krku a před těmi střízlivými se cítili příliš provinile. Stával jsem u dveří, takže jsem je slyšel, jak si šeptají, že je mše pomalá. Chodili na ni, protože nejít by byl smrtelný hřích, ale člověka přitom napadalo, není-li větší hřích, když vtípkují se sousedem, že jestli si kněz nepospíší, tak leknou žízni na místě. Když vyšel otec White na kazatelnou, začali šoupat nohama a reptat, že je to nejpomalejší

kázání na světě, a on obracel oči k nebesům a prohlašoval, že nás všechny čeká zatracení, ledaže napravíme své cesty a zasvětime se beze zbytku Panně Marii. Můj strýček Pa Keating pokaždé přinutil chlapy smát se do dlaní, když říkal: Já se klidně Panence Marii zasvětim, když mi podá krásně napěněnou pintou černého ležáku. Chtělo se mi stát tam se strýčkem Pa Keatingem, dospělý v dlouhých kalhotách, být s chlapy vzadu, mocně žíznit a smát se do dlaní.

Seděl jsem na židli na palubě a viděl v duchu sám sebe, jak objíždím na kole Limerick a vydávám se z města ven po venkovských cestách, kde se zvedá mlha z polí, krávy na mě divně bučí a psi se na mě vrhají, dokud je nezaženu kamením. Slyšel jsem malé děti, jak volají mámu, a sedláky, jak zahánějí krávy po dojení zpátky na pole.

A začal jsem na té palubní židli poplakávat, kolem dokola Atlantik, přede mnou New York, město mých snů, kde se opálím do zlatova a budu blýskat bílými zuby. Nechápal jsem, co se to se mnou proboha děje, proč už jednou nedokážu zapomenout na Limerick, na to město šedivé bídy, místo, kde jsem snil, jak uteču do New Yorku. Slyšel jsem matčino varování: Čert, kterého znáš, je lepší než ten, kterého neznáš.

Na lodi mělo být původně čtrnáct cestujících, ale jeden cestu zrušil a my se museli plavit v nešťastném počtu. První den na moři se kapitán zvedl od večere a pronesl uvítací řeč. Zasmál se a řekl, že sice není pověřčivý, co se počtu cestujících týče, ale vzhledem k tomu, že je tu s námi kněz, bylo by milé, kdyby se jeho ctihodnost pomodlila, aby se mezi nás a všechna nebezpečství postavila slova modlitby. Kněz byl malý obtloustlý člověk, který se narodil v Irsku, ale žil už tak dlouho ve svojí farnosti v Los Angeles, že neměl ani stopu irského přízvuku. Když povstal, aby se pomodlil a pokřížoval, čtyři cestující zůstali s rukama v klíně a já tak poznal, že jsou to protestanti. Matka říkala, že protestanty poznáš na sto honů podle toho, jak jsou upjatí. Kněz požádal našeho Pána, aby na nás shlédl s lítostí a láskou, a oznámil mu, že ať se na těchto bouřlivých vodách

stane cokoli, jsme připraveni, aby nás přijal na svá Boží prsa. Starý protestant uchopil svoji ženu za ruku. Usmála se na něj, zavrtěla hlavou a on se usmál taky, jako kdyby říkal: Ničeho se neboj.

Při večeři seděl kněz vedle mne. Pošeptal mi, že ti dva staří protestanti náramně zbohatli z chovu závodních plnokrevníků v Kentucky, a že jestli mám špetku rozumu, budu na ně milý, protože člověk nikdy neví.

Chtěl jsem se ho zeptat, jak má být člověk správně milý k bohatým protestantům, kteří pěstují závodní koně, ale to nešlo, protože by si kněz mohl myslet, že jsem hlupák. Slyšel jsem, jak ti protestanti říkají, že Irové jsou tak okouzující a jejich děti tak roztomilé, že si člověk sotva uvědomí, jak jsou chudí. Věděl jsem, že kdybych na bohaté protestanty promluvil, musel bych se usmát a ukázat svoje zkažené zuby a tím by to skončilo. Hned jak v Americe vydělám nějaké peníze, musím jít k zubaři a nechat si spravit úsměv. Věděl jsem z časopisů a filmů, jak úsměv otvírá dveře a jak se na vás děvčata vrhají, a kdybych neměl hezký úsměv, tak bych se mohl rovnou vrátit do Limericku a třídit dopisy v temné zadní místnosti na poště, kde nikoho nezajímá, jestli vůbec nějaké zuby máte.

Před spaním podával stevard v salonu čaj a sušenky. Kněz řekl: Já si dám dvojitou skotskou, na čaj zapomeň, Michaeli, po whisky dobře usnu. Vypil whisky a znovu mi pošeptal: Mluvil jsi s těmi lidmi z Kentucky?

Ne.

Zatraceně. Co je s tebou? Copak to v životě nechceš nikam dotáhnout?

Chci.

No tak proč si nepromluvíš s těmi bohatými lidmi z Kentucky? Třeba jim padneš do oka a zaměstnají tě jako stájníka nebo podobně a ještě se povzneseš do jejich vrstvy, místo abys jezdil do New Yorku, který je jedno velké pokušení a stoka neřesti a kde musí katolík ve dne v noci bojovat, aby si uchránil víru. Tak proč si s těmi milými lidmi z Kentucky nepromluvíš a něco se sebou neuděláš?

Pokaždé když mluvil o bohatých lidech z Kentucky, šeptal a já nevěděl, co mám říct. Kdyby tady byl můj bratr Malachy, napochodoval by rovnou k těm bohatým lidem a okouzлил je a oni by ho nejspíš adoptovali a zanechali mu své miliony i se stájemi, závodními koňmi, velikým domem a služkami, které by v něm uklízely. Já jsem s bohatými lidmi v životě nemluvil, leda když jsem říkal: Telegram, madam, načež mi bylo řečeno, ať jdu dozadu ke vchodu pro služebnictvo, tohle že je hlavní vchod, a copak nevíš, co se patří?

Tohle jsem chtěl říct knězi, ale nevěděl jsem, ani jak mám mluvit s ním. O kněžích jsem věděl jenom to, že mši i všechno ostatní slouží latinsky, že si vyslechnou mé hříchy v angličtině a odpustí mi v latině, jak by to udělal samotný náš Pán, jímž je stejně Bůh. Musí to být zvláštní být knězem, probudit se ráno v posteli a vědět, že mám moc odpouštět, nebo neodpouštět lidem podle toho, jakou mám náladu. Když umíte latinsky a snímáte hříchy, dává vám to moc a sílu mluvit, neboť znáte temná tajemství světa. Když mluvíte s knězem, je to, jako když mluvíte se samotným Bohem, a řeknete-li něco špatně, propadnete pecku.

Na lodi nebyla jediná duše, která by mi vysvětlila, jak mám mluvit s bohatými protestanty a naléhavými knězi. Manžel mé tety, strýček Pa Keating, by mi to vysvětlil, ale ten byl v Limericku, kde mu bylo všechno jedno jako šumařův prd. Věděl jsem, že kdyby ten tu byl, odmítl by mluvit s bohatými lidmi a ještě by řekl knězi, ať mu políbí jeho královskou irskou prdel. Takový bych chtěl být taky, ale když máte zkažené zuby a oči, tak nikdy nevíte, co říct ani jak se chovat.

V lodní knihovně měli knihu *Zločin a trest* a mě napadlo, že to může být dobrá detektivka, ačkoli v ní byla spousta matoucích ruských jmen. Pokoušel jsem se knihu číst na palubním lehátku, ale měl jsem z ní divný pocit, protože pojednávala o ruském studentu Raskolnikovovi, který zabije stařenu, lichvářku, a potom se snaží přesvědčit sám sebe, že má na peníze nárok, protože ona je na světě k ničemu a její peníze mu zaplatí univerzitní studia, takže se stane

advokátem a bude moci hájit lidi, jako je on sám, kteří zabíjejí staré ženské kvůli penězům. Měl jsem divný pocit, protože jsem jeden čas psal výhrůžné dopisy pro starou lichvářku paní Finucanovou, a když umřela v křesle, vzal jsem jí nějaké peníze, které mi pomohly zaplatit cestu do Ameriky. Věděl jsem, že jsem paní Finucanovou nezabil, ale peníze jsem jí vzal a to ze mne dělalo skoro tak špatného člověka, jakým byl Raskolnikov, a kdybych zrovna teď umřel, první, na koho bych v pekle narazil, by byl on. Mohl bych si zachránit duši, kdybych se vyzpovídal knězi, ale ten, přestože má vaše hříchy zapomenout, hned jak vám dá rozhřešení, by nade mnou získal moc, divně by po mně koukal a říkal mi, ať jdu okouzlovat bohaté protestanty z Kentucky.

Usnul jsem při čtení a námořník, který uklízel na palubě, mě vzbudil a řekl mi: Kniha vám na dešti zmokne, pane.

Pane. Tak mně, který pochází z uličky v Limericku, říká šedovlasý námořník pane, ačkoli by se mnou vlastně neměl mluvit vůbec, protože je to proti předpisům. První důstojník mi vysvětlil, že obyčejný lodník nemá dovoleno oslovit cestující, leda když říká Dobrý den nebo Dobrou noc. Řekl mi, že konkrétně tenhle námořník s šedivými vlasy býval kdysi důstojníkem na *Queen Elizabeth*, ale vyhodili ho, protože byl přistižen s cestující první třídy v její kajutě, a co tam spolu dělali, je předmětem zpovědního tajemství. Muž se jmenoval Owen a byl zvláštní tím, že si v podpalubí pořád četl, a když loď přistála, odebral se s knížkou na břeh a četl si v kavárně, zatímco zbytek posádky se zpil do němoty v hospodě a museli je svázat taxíky zpátky na loď. Samotný kapitán měl k němu takovou úctu, že si ho zval k sobě do kajuty, kde pili čaj a vyprávěli si o časech, kdy spolu sloužili na anglickém torpédoborci, který byl torpédován, a oni pak spolu viseli na záchranném voru v Atlantiku, mrzli a vyprávěli si, jak se vrátí do Irska, dají si pořádnou pintou piva a hromadu bůčku se zelím.

Příštího dne mne Owen oslovil. Řekl, že ví, že porušuje předpisy, ale že si nemůže pomoci, když vidí na palubě

člověka, který čte *Zločin a trest*. V posádce že je spousta velkých čtenářů, ale žádný z nich se nedostal dál než k Edgaru Wallaceovi nebo k Zane Grayovi a on by dal kdovíco za to, aby si mohl povídat o Dostojevském. Chtěl vědět, jestli jsem četl *Běsy* a *Bratry Karamazovy*, a když jsem mu řekl, že jsem o nich nikdy neslyšel, zatvářil se smutně. Řekl mi, že hned jak přijedu do New Yorku, musím běžet do knihkupectví a opatřit si knihy od Dostojevského a pak už se nikdy nebudu cítit sám. Řekl mi, že je jedno, kterou jeho knihu si přečtu, protože každá poskytuje duševní potravu, která se nedá koupit za žádné peníze. Tak to Owen říkal, ale já neměl ponětí, o čem mluví.

Pak přišel na palubu kněz a Owen se vzdálil. Kněz se zeptal: Mluvil jsi s tím chlapem? Viděl jsem, že si povídáte. No, upozorňuji tě, že to není dobrá společnost. To přece vidíš, ne? Slyšel jsem o něm. Má šedivé vlasy a drhne v tomhle věku palubu. To je zajímavé, že s lodníkem, který nemá žádné morální zábrany, mluvit můžeš, ale když ti řeknu, aby sis promluvil s bohatými protestanty z Kentucky, tak nemáš ani chvilku času.

Bavili jsme se jenom o Dostojevském.

O Dostojevském, no prosím. Ten ti bude hodně platný. V New Yorku neuvidíš moc cedulí s nápisem *Přijme se pracovní síla se znalostí Dostojevského*. Aby sis promluvil s bohatými lidmi z Kentucky, k tomu tě nepřinutím, ale žvanit tady hodiny s námořníky, to jo. Od starých námořníků se drž dál. Víš, co jsou zač. Mluv s lidmi, kteří ti mohou být nějak prospěšní. Přečti si *Životy svatých*.

Podél newjerseyského břehu Hudsonu kotvily těsně vedle sebe stovky lodí. Námořník Owen mi řekl, že jsou to lodi třídy *Liberty*, které během války a ještě po ní dovážely zásoby do Evropy, a že je smutné, když si člověk uvědomí, že je každým dnem odtáhnou do doků a rozeberou. Ale takový holt je svět, řekl, a loď netrvá dýl, než co by kurva zasténala.

Kněz se mne ptal, jestli na mě bude někdo čekat, a když jsem mu řekl, že nikdo, povídal, že mohu jet s ním vlakem do New Yorku. Že se o mě postará. Když loď přistane v Albany, vezmeme si taxík k velkému nádraží Union Station, a zatímco čekáme na vlak, pijeme kávu z velkých tlustých hrnků a jíme moučnick na tlustých talířích. Je to poprvé, co jím dort s citronovou pěnou, a říkám si, že jestli se takhle jí v Americe pořád, nebudu mít ani trošku hlad a budu tlustý a spokojený, jak se říká v Limericku. Budu mít Dostojevského na osamělost a moučnick na hlad.

Vlak je jiný než vlaky v Irsku, kde sedíte v kupé s pěti dalšími lidmi. Tenhle vlak má dlouhé vagóny, kde jsou tucty lidí, a je tak plný, že někteří musejí stát. Jakmile nastoupíme, zvedají se lidé ze sedadel a pouštějí kněze sednout. On říká děkuji a ukazuje na místo vedle sebe a já mám pocit, že lidé, kteří se svých míst vzdali, nejsou moc rádi, že si sedám, protože je na mně vidět, že nic neznamenám.

O kus dál ve vagónu lidé zpívají, smějí se a volají, že chtějí klíč od kostela. Kněz říká, že jsou to studenti, kteří jedou na víkend domů, a klíč od kostela že je otvírák na pivo. Říká, že jsou to nejspíš hodní mládenci, ale neměli by tolik pít a že doufá, že si z nich nebudu brát příklad, až budu bydlet v New Yorku. Povídá, že bych se měl poručit pod ochranu Panny Marie a požádat ji, aby se přimluvila u svého Syna, aby mě zachoval čistého a střízlivého a mimo cesty nebezpečnosti. Bude se za mě v Los Angeles pořád modlit a odslouží za mne zvláštní mši osmého prosince, ve svátek Neposkvrněného početí. Chci se ho zeptat, proč si vybral zrovna tenhle svátek, ale jsem raději

zticha, protože by mě zase mohl začít otravovat s bohatými lidmi z Kentucky.

Zatímco mi tohle všechno vypráví, sním o tom, jaké by to bylo studovat někde v Americe na univerzitě, na takové, jaké vidáme ve filmech, kde je pokaždé bílá věž kostela bez kříže, aby bylo jasné, že je protestantský, a chlapci a děvčata se procházejí po kampusu, nosí velké knihy a usmívají se na sebe zuby bílými jako sněhobílé kapky.

Když přijedeme na Grand Central Station, nevím, kam jít. Máma říkala, že bych se mohl pokusit vyhledat starého přítele Dana MacAdoreye. Kněz mi vysvětlí, jak mám telefonovat, ale u Dana to nikdo nebere. Takhle tě tady samotného na Grand Central Station nemohu nechat, říká kněz a povídá taxikáři, ať nás zaveze do hotelu New Yorker.

Odneseme zavazadla do pokoje, kde je jen jedna postel. Kněz povídá: Nech tady ty kufry. Dáme si dole v restauraci něco k jídlu. Máš rád hamburgery?

Nevím. V životě jsem hamburger nejedl.

Obrátí oči v sloup a říká číšnici, ať mi přinese hamburger s pomfrity a ať je ten hamburger pořádně propečený, protože jsem Ir a Irové vždycky všechno převařují. To, co dělají Irové se zeleninou, je do nebe volající ostuda. Říká jí, že kdo v irské restauraci rozezná, co jí za zeleninu, dostane podíl z tržby jako prémii. Číšnice se směje a říká, že rozumí. Je napůl Irka po matce a ta je tou nejhorší kuchařkou na světě. Její manžel byl Ital a ten uměl vařit, jak se patří, ale zabili jí ho ve válce.

Waw. Tak to říká. Ve skutečnosti chce říct *war*, ale je jako všichni Američané, kteří neradi vyslovují „r“ na konci slova. Říkají *caw* místo *car* a člověku není jasné, proč nemůžou vyslovovat, jak jim zobák narostl.

Koláč s citronovou pěnou mám rád, ale nemám rád, jak Američani vynechávají „r“ na konci slova.

Zatímco jíme hamburgery, povídá mi kněz, že dneska budu muset přespat s ním a zítra uvidíme. Je to zvláštní svlékat se před knězem a já uvažuji o tom, jestli si mám

kleknout a předstírat, že se modlím. Povídá mi, že jestli chci, můžu se osprchovat, a je to poprvé v životě, co se sprchuju, ve spoustě horké vody, s velkým kusem mýdla na tělo a s láhví šamponu na hlavu.

Když jsem hotov, utřu se tlustým ručníkem, který leží roztažený na vaně, a než jdu do pokoje, natáhnu si spodní prádlo. Kněz sedí na posteli s ručníkem omotaným kolem tlustého břicha a mluví s někým po telefonu. Položí telefon a vytřeští na mě oči. Můj Bože, kde jsi sebral tyhle spodky?

V obchodním domě u Roche v Limericku.

Jestli tyhle spodky vyvěšíš z okna, tak lidi před hotelem vyhlásí bezpodmínečnou kapitulaci. Nech si poradit a v životě se v těchle spodkách před Američany neukazuj. Budou si myslet, že jsi zrovna přišel z Ellis Islandu. Sežeň si slipy. Víš, co jsou slipy?

Nevím.

Stejně si je sežeň. Kluk jako ty má nosit slipy. Tady jseš v USA. Tak hop do postele, a já jsem zmatený, protože o modlitbě nepadne ani slovo, což bych především od kněze očekával. Jde do koupelny, ale sotva tam zaleze, vystrčí hlavu a ptá se mě, jestli jsem se osušil.

Osušil.

Vždyť je tvůj ručník suchý, tak čím ses utřel?

Tím ručníkem, co je na vaně.

Cože? To není ručník. To je předložka na zem. Na tu si máš stoupnout, když vylezeš ze sprchy.

Vidím se v zrcadle nad stolem, jak rudnu, a přemýšlím, jestli se mám knězi omluvit za to, co jsem provedl, nebo jestli mám mlčet. Jak má člověk poznat, co má dělat, když hned první noc v Americe udělá chybu, nicméně nepochybují o tom, že ze mne brzo bude správný Yank a všechno budu dělat správně. Budu si objednávat hamburgery sám, naučím se říkat hranolkům pomfrity, žertovat s číšnicemi a v životě už se v koupelně neutru do předložky. Jednou budu vyslovovat *war* a *car* bez r na konci, ale ne když přijedu do Limericku. Kdybych se někdy vrátil do Limericku s americkým přízvukem, povídali by o mně,

že jsem nafoukanec, a říkali by mi, že mám tlustou prdel jako všichni Yankové.

Kněz vyjde z koupelny přepásán ručníkem, poklepává si tváře rukama a ve vzduchu je cítit příjemnou vůni parfému. Říká, že nic tak neosvěží jako voda po holení a že se jí můžu taky namazat, jestli chci. Je v koupelně. Nevím, co mám říct ani co dělat. Mám říct ne, děkuji, nebo mám vylézt z postele a jít přes celý pokoj do koupelny a natřít se vodou po holení? V Limericku jsem v životě neslyšel o nikom, kdo by se po holení něčím mazal, ale v Americe je to nejspíš jiné. Lituji, že jsem si nepřečetl nějakou knihu, ve které vám poradí, co máte dělat první noc s knězem v newyorském hotelu, kde vám nezbyvá než dělat ze sebe v jednom kuse hlupáka. Říká: No? a já mu povídám: Ale ne, děkuji. Povídá: Jak myslíš, a já vidím, že je trochu rozmrzelý, podobně jako když jsem nechtěl mluvit s bohatými protestanty z Kentucky. Klidně by mi mohl říct, ať vypadnu, a já bych zůstal trčet se svým hnědým kufrem v New Yorku na ulici a nevěděl, kam jít. Nerad bych to riskoval, tak mu říkám, že se teda tou vodou po holení trochu namažu. Zavrtí hlavou a říká mi, ať si posloužím.

Pozoruji se v koupelnovém zrcadle, jak se potírám vodou po holení, a kroutím nad sebou hlavou s pocitem, že jestli to takhle v Americe chodí, tak lituju, že jsem kdy Irsko opustil. Je to tu pěkně tvrdé, i kdybych sem přijel bez kněze, který člověka hubuje za to, že se nedovede spráteřit s bohatými protestanty z Kentucky, za to, že nepozná předložku do koupelny, za to, jaké má spodky, a že pochybuje o vodě po holení.

Kněz je v posteli, a když vyjdu z koupelny, povídá mi: Tak šup do postele. Zítra nás čeká dlouhý den.

Nadzvedne příkrývku, aby mě pod ni pustil, a je to pro mě šok, když vidím, že na sobě nic nemá. Dobrou noc, řekne, zhasne světlo a začne chrápat, aniž by řekl alespoň zdrávas nebo modlitbu před spaním. Vždycky jsem si myslel, že kněží tráví před spaním celé hodiny na kolenu, ale tenhle musí být ve stavu veliké milosti a vůbec

se nebojí smrti. Přemýšlím, jestli jsou všichni kněží takoví, nazí v posteli. Je to těžké usnout, když vedle vás chrápe nahý kněz. Pak mě napadne, jestli takhle nechodí spát i papež, nebo jestli má jeptišku, která mu přinese pyžamo v papežských barvách s papežským erbem. Přemýšlím o tom, jak se svléká z toho dlouhého bílého roucha, které nosí, jestli si ho přetahuje přes hlavu, nebo spustí na zem a vystoupí z něho. Starý papež by zajisté nebyl schopen přetáhnout si roucho přes hlavu a musel by asi požádat nějakého kardinála, který jde kolem, aby mu pomohl, ledaže by ten kardinál byl taky moc starý a pak by nejspíš zavolal jeptišku, pokud by ovšem nebyl papež pod bílým rouchem nahý, což by ale kardinál stejně věděl, protože na světě neexistuje kardinál, který by nevěděl, co má papež na sobě, neboť všichni chtějí být sami papežem a nemohou se dočkat, až tenhle umře. Jestli přivolají jeptišku, musí pak vzít bílé roucho dolů k vyprání do zapařených hlubin vatikánské prádelny, kde ho vyperou jiné jeptišky a novicky, které zpívají žalmy a chválí Hospodina za to privilegium, že mohou prát všechno oblečení papeže a kolegia kardinálů kromě spodního prádla, které perou v jiné místnosti staré jeptišky, které jsou slepé a nepředpokládá se u nich, že budou mít hříšné myšlenky kvůli tomu, co mají v ruce, a to, co já mám ve své ruce, je něco, co bych v přítomnosti kněze v posteli mít v ruce neměl, a jedenkrát v životě odolám hříchu, obrátím se na bok a usnu.

Na druhý den mi najde kněz v novinách zařízený pokoj za šest dolarů týdně a chce vědět, jestli si ho mohu dovolit, než seženu práci. Jedeme na 68. ulici a domácí, paní Austinová, mě vezme nahoru, abych si pokoj prohlédl. Je to konec chodby oddělený příčkou s dveřmi a okno vede na ulici. Je v něm místo sotva pro postel, malý prádelník se zrcadlem a stůl, a když rozpažím, dosáhnou na zdi po obou stranách. Paní Austinová říká, že je to moc pěkný pokoj a že mám štěstí, že ho ještě nikdo nezabral. Je Švédka a pozná, že já jsem Ir. Doufá, že nepiju, a jestli ano, tak si nemám do tohoto pokoje za žádných okolností vodit

děvčata, opilý ani střízlivý. Žádná děvčata, žádné jídlo, žádné pití. Švábi ucítí jídlo na sto honů, a jak se jednou dostanou dovnitř, máte je tam navždy. Říká: V Irsku jste samozřejmě nikdy švába neviděli. Není tam co jíst. Vy tam všehovšudy jenom pijete. Švábi by umřeli hladu nebo by se dali na pití. Nic mi neříkejte, já to znám. Sestra je vdaná za Ira, nejhorší věc, co kdy udělala. Irčani jsou dobří, když s nimi děvče chodí, ale jako manželé nestojí za nic.

Vezme si ode mne šest dolarů a povídá, že potřebuje dalších šest jako zástavu, dá mi potvrzení a říká, že se mohu nastěhovat kdykoli přes den a že mi důvěruje, protože jsem přišel s tím milým knězem, přestože sama není katolička, a že stačí, že si jednoho Irčana vzala její sestra, pámbů jí pomáhej, a teď to musí snášet.

Kněz zastaví další taxík, aby nás odvezl do hotelu Biltmore, který je naproti přes ulici od místa, odkud jsme odjížděli z Grand Central Station. Říká, že je to slavný hotel a že je v něm hlavní stan Demokratické strany, a když tam nebudou vědět o práci pro irského chlapce, tak už nikde.

V hotelové hale kolem nás přejde nějaký muž a kněz šeptá: Víš, kdo to byl?

Nevím.

Ovšemže nevíš. Když nerozeznáš ručník od předložky, jak bys mohl znát velkého Bosse Flynnna z Bronxu, nejmocnějšího muže v Americe po prezidentu Trumanovi.

Velký Boss stiskne tlačítko u výtahu, a zatímco čeká, strčí si prst do nosu, podívá se na nehet, co vytáhl, a cvrnkne to na koberec. Naše máma tomu říkávala rýžování zlata. Takhle to chodí v Americe. Rád bych knězi pověděl, že DeValera by se určitě v nose nikdy nerýpal a že v Limericku by se nenašel jediný biskup, který by šel spát nahý. Rád bych knězi řekl, co si vůbec myslím o světě, kde Bůh člověka trápí špatnými očima a špatnými zuby, ale to nemůžu, protože by zase mohl spustit o bohatých protestantech z Kentucky a o tom, jak jsem propásl životní příležitost.

Kněz si promluví se ženou u stánku Demokratické strany a ta zvedne telefon. Říká do telefonu: Mám tady kluka...

rovnou z lodi... máte maturitu?... ne, nemá maturitu... no, co byste taky čekal... stará vlast je pořád chudobná... jo, pošlu ho nahoru.

Mám se hlásit v pondělí ráno ve dvaadvacátém patře u pana Careyho a on mě zaměstná přímo tady v hotelu Biltmore a nejsem to kluk šťastná, když narazím na práci, sotva jsem vylezl z lodi? Tak to říká a kněz jí povídá: Tohle je velká země a Irové vděčí za všechno Demokratické straně, Maureen, a vy jste právě získala pro partaj další hlas, jestli ovšem tenhle kluk bude někdy volit, haha.

Kněz mi říká, ať jdu zpátky do hotelu, že mě později vyzvedne a půjdeme na večeři. Říká, že můžu jít pěšky, že ulice vedou od východu na západ a avenue vedou ze severu na jih a že se nemůžu splést. Půjdu jednoduše po Dvaáčtyřicáté na 8. avenue a na jih, až narazím na hotel New Yorker. Můžu si přečíst noviny nebo knihu nebo se osprchovat, pokud slíbím, že nechám předložku do koupelny na pokoji, haha. Když budeme mít štěstí, povídá, setkáme se se samotným Jackem Dempseym. Říkám mu, že bych se radši seznámil s Joe Louistem, jestli je to možné, a on na mě vyjede: Radši se drž vlastních lidí.

Večer se číšník u Dempseyho na kněze usmívá. Jack tady není, otče. Je v Gawden a zkouší nějakou novou střední váhu z New Joisey.

Gawden. Joisey. Jsem v New Yorku první den a lidi už mluví jako gangsteři ve filmech, které jsem viděl v Limericku.

Kněz povídá: Tady můj mladý přítel je ze staré vlasti a radši by viděl Joe Louise. Směje se a číšník se směje taky a říká: No, takhle mluvěj zelenáči, otče. Šak von se poučí. Dejte mu šest měsíců v týdle zemi a bude zdrhat, jako kdyby mu u zadku hořelo, jen co uvidí přičmoudlíka. A co si dáte, otče? Něco na chuť před večeří?

Dám si dvojité suché martini, jaksepatří suché, se spirálou.

A zelenáč?

Ten si dá ... é, co si dáš?

Pivo, prosím.

Je ti osmnáct, chlapče?

Devatenáct.

Nevypadáš na ně, ale když jseš tady s otcem, tak to nevadí. Mám pravdu, otče?

Jistě. Já na něho dám pozor. Nezná v New Yorku živou duši, ale než odjedu, postarám se o něj.

Kněz vypije dvojité martini a poručí si ještě jedno ke steaku. Povídá mi, že bych měl uvážít, jestli se nechci stát knězem. Sehnal by mi místo v Los Angeles a žil bych si jako král, vdovy by umíraly a odkazovaly by mi všechno včetně svých dcer, haha, tohle je zatraceně silné martini, promiň, jak mluvím. Než dojí steak, povídá číšníkovi, ať nám přinese dvakrát jablkový závin se šlehačkou a on že si dá ještě dvojité Hennessy, aby to spláchnul. Sní jenom šlehačku, vypije půlku Hennessy a usne s bradou na prsou, která se zvedají a klesají.

Číšníkovi povadne úsměv. Zatraceně, musí zaplatit účet. Kde má, ksakru, peněženku? V zadní kapse, chlapče. Po-dej mi ji.

Nemůžu okrást kněze.

Neokradeš ho. On jenom zaplatí blbej účet a ty budeš mít na taxíka, abys ho odvezl domů.

Dva číšníci mu pomohou do taxíku a dva nosiči v New Yorkeru ho odtáhnou přes hotelovou halu, pak výtahem nahoru a složí ho na postel. Nosič mi povídá: Ďolík dýška by bodnul, Ďolík každému, chlapče.

Odejdou a já nevím, co mám s opilým knězem dělat. Sundám mu boty, tak jak se to dělá ve filmech, když někdo umře, ale on se posadí a běží do koupelny, kde dlouho zvrací, a když vyjde, strhá ze sebe šaty a hodí je na zem, kolárek, košili, kalhoty, spodky. Spadne na záda do postele a já vidím, že je ve stavu vzrušení a drží si ho rukou. Pojd sem ke mně, říká a já couvám dozadu. Ach ne, otče, a on se valí z postele, slintá a smrdí chlastem a blíže a snaží se přitáhnout moji ruku, abych ji na něj položil,

ale já couvám ještě rychleji, až se dostanu ze dveří a do chodby, on stojí ve dveřích, malý tlustý kněz, a volá na mě: Ach, vrať se, synu, vrať se, za všechno může to pítí. Matko Boží, odpusť mi to.

Ale výtah je otevřený a já nemohu říct slušným lidem, kteří už v něm jsou, že jsem si to rozmyslel, že poběžím zpátky k tomuhle knězi, který nejdřív chtěl, abych byl zdvořilý k bohatým protestantům z Kentucky a mohl čistit stáje, a teď na mě mává svým nástrojem způsobem, jenž nepochybně představuje smrtelný hřích. Ne že bych byl sám ve stavu posvěcující milosti, to rozhodně ne, ale od kněze by člověk očekával, že půjde příkladem, a ne že se bude takhle nehorázně předvádět můj druhý večer v Americe. Musím nastoupit do výtahu a předstírat, že neslyším, jak kněz chrchlá a volá nahý ve dveřích pokoje. U hlavního vchodu stojí muž oblečený jako admirál a ptá se: Taxi, pane? Povídám mu: Ne, děkuji, a on povídá: Odkud jste? No, z Limericku. Á, z Limericku. Já jsem z Roscommonu, dělám tady už přes čtyři roky.

Musím se muže z Roscommonu zeptat, jak se dostanu na východní 68. ulici, a on mi vysvětluje, že mám jít na východ po 34. ulici, která je široká a dobře osvětlená, až dojdu na Třetí avenue, a odtamtud mám jet nadzemkou nebo, jestli se mi ještě bude chtít, můžu jít dál pěšky rovně, až dojdu do své ulice. Hodně štěstí, povídá, držte se svých lidí a dávejte si pozor na Portorikánce, všichni nosí nůž a mají horkou krev, to je známá věc. Jděte po osvětleném okraji chodníku, nebo na vás vyskočej z tmavého vchodu do baráku.

Příští ráno volá kněz paní Austinové a říká jí, ať si přijdu pro kufr. Pojď dál, říká mi, dveře jsou otevřené. Sedí v černých šatech na vzdálenějším okraji postele zády ke mně a můj kufr stojí ve dveřích. Vem si ho, říká. Odcházím na pár měsíců do domu duchovní obnovy ve Virginii. Nechci se na tebe dívat, už tě nechci vidět, protože to, co se stalo, je hrozné a nikdy by k tomu nedošlo, kdybys

měl trochu rozumu a odjel s těmi bohatými protestanty z Kentucky. Sbohem.

Je těžké vědět, co říct knězi otočenému zády, který má špatnou náladu a který vám všechno vyčítá, takže mi nezbývá než vzít kufr, sjet výtahem dolů a přemýšlet přitom, jak může člověk, jenž hříchy odpouští, sám hřešit a obviňovat mě. Víím, že kdybych sám něco takového udělal, opil se a nutil jiného, aby mi ho vzal do ruky, řekl bych, udělal jsem to. To je všechno, udělal jsem to. Ale jak mě může obviňovat z toho, že jsem odmítl mluvit s bohatými protestanty z Kentucky? Třeba jsou takhle kněží školeni. Třeba je to těžké poslouchat dennodenně lidské hříchy, když byste jich taky pár chtěli spáchat, a když máte vypito, všechny hříchy, které jste si vyslechli, ve vás vybuchnou a jste potom stejní jako každý jiný. Víím, že bych nemohl být knězem a všechny ty hříchy pořád poslouchat. Byl bych ve stálém stavu vzrušení a biskup by byl utahaný z toho, jak by mě posílal do domu duchovní obnovy ve Virginii.

Když jste Ir, neznáte v New Yorku živou duši, jdete po Třetí avenue a nad vámi rachotí vlaky nadzemní dráhy, zapůsobí na vás jako hojivý balzám, když zjistíte, že téměř na každém rohu je irský bar: Costello's, Blarney Stone, Blarney Rose, P. J. Clarke's, Breffni, Leitrim House, Sligo House, Shannon's, Ireland's Thirty-Two, All Ireland. První pintu piva jsem měl v Irsku, když mi bylo šestnáct, a bylo mi z ní špatně, a otec málem zničil pitím celou rodinu i sebe samotného, ale teď jsem opuštěný v New Yorku a táhne mě to za Bingem Crosbym, který zpívá z jukeboxu „Galway Bay“, a za blikajícími lístky jetele, jaké v Irsku v životě neuvidíte.

Na konci baru u Costella stojí za nálevním pultem muž s rozzlobeným výrazem a říká zákazníkovi: I kdybys měl čtyři doktoráty, nedal bych za ně zlámanou grešli. Já vím o Samuelu Johnsonovi víc, než ty víš o svý pazouře, a jestli se nebudeš řádně chovat, tak vyletiš na chodník. Víc ti říkat nebudu.

Zákazník říká: Ale.

Ven, říká rozzlobený muž. Ven. V tomhle podniku už žádný pití nedostaneš.

Zákazník si narazí klobouk, vytratí se ven a rozzlobený muž se otočí ke mně. A co ty, povídá, je ti osmnáct?

Je, pane. Je mi devatenáct.

Jak to poznám?

Mám to tady v pase, pane.

A jak to, že má Irčan americký pas?

Narodil jsem se tady, pane.

Dovolí mi dát si dvě piva po patnácti centech a povídá, že bych měl raději trávit čas v knihovně než po barech,

jako to dělají ostatní z tohoto ničemného plemene. Říká, že dr. Johnson pil denně čtyřicet šálků čaje a v hlavě měl jasno až do konce. Ptám se ho, kdo byl dr. Johnson, a on na mě vytřeští oči, sebere mi sklenici a povídá: Vypadni z tohoto baru. Jdi na východ po Dvaachtyřicáté, až dojdeš na Pátou. Uvidíš tam dva obrovské kamenné lvy. Vyjdi po schodech mezi těmi dvěma lvy, poříd si legitimaci do knihovny a nebuď takový idiot jako ti ostatní bahnošlapové, co se jdou oblbovat chlastem, sotva vylezou z lodi. Přečti si Johnsona, přečti si Popea a vyhýbej se nacamraným Irčanům. Chci se ho zeptat, co si myslí o Dostojevském, ale on ukáže na dveře: Nevrať se, dokud si nepřečteš *Životy básníků*. Ven. Vypadni.

Je teplý říjnový den a já stejně nemám nic lepšího na práci, než co mi bylo řečeno, a co je koneckonců na tom, projít se na Pátou, kde jsou lvi. Knihovnice se chovají velice přátelsky. Ovšemže mohu dostat legitimaci do knihovny a je to moc hezké, když mladí přistěhovalci knihovnu využívají. Ptám se, jestli mají *Životy básníků* od Samuela Johnsona, a ony říkají: No ne, no ne, vy čtete Johnsona. Chci jim říct, že jsem ještě v životě Johnsona nečetl, ale zase bych nerad, aby mě přestaly obdivovat. Říkají mi, ať si tam klidně všechno prohlédnu a ať si zajdu do hlavní čítárny ve druhém patře. Ani v nejmenším se nepodobají knihovnicím v Irsku, které jenom hlídají a střeží knihy před takovými, jako jsem já.

Když se rozhlédnu po hlavní čítárně na sever a na jih, podlomí se mi kolena. Nevím, jestli je to kvůli těm dvěma pivům, která jsem měl, nebo kvůli vzrušení z druhého dne v New Yorku, ale mám slzy na krajíčku, když vidím ty kilometry regálů, a je mi jasné, že všechny ty knihy nikdy nemůžu přečíst, i kdybych žil do konce století. Jsou tady hektary nablýskaných stolů, za nimiž sedí nejrůznější lidé a čtou si po libosti sedm dní v týdnu, nikdo je nevyrušuje, ledaže usnou a začnou chrápat. Jsou tady oddělení s anglickými, irskými a americkými knihami, literatura, dějepis, náboženství, a já se chvěji vzrušením, když pomyslím

na to, že sem mohu kdykoli přijít a číst si, jak budu chtít dlouho, pokud nebudu chrápat.

Vrátím se ke Costellovi se čtyřmi knihami v podpaží. Chci tomu rozzlobenému muži ukázat, že mám *Životy básníků*, ale on v baru není. Barman mi říká, že to musel být sám pan Tim Costello, co mluvil o Johnsonovi, ale ještě než to dořekne, vyjde rozzlobený muž z kuchyně. Tak už jseš zpátky? povídá.

Mám *Životy básníků*, pane Costello.

Možná že máš *Životy básníků* v podpaží, chlapče, ale nemáš je v hlavě, takže jdi domů a hezky si čti.

Je čtvrtek a do pondělka, kdy mi začíná práce, nemám co dělat. Židli nemám, a tak sedím na posteli ve svém zařízeném pokoji a čtu si až do jedenácti, dokud paní Austinová nezaklepe na dveře a neřekne mi, že není miliónářka a domovní řád že přikazuje v jedenáct zhasnout, aby jí nenarostl účet za elektriku. Zhasnu světlo, ležím na posteli a poslouchám New York, lidi na ulici, jak mluví a smějí se, a přemýšlím, jestli někdy budu součástí města tam venku, jestli si také budu s někým povídat a smát se.

Na dveře znovu někdo klepe a je to mládenec se zrzavými vlasy a irským přízvukem, který mi říká, že se jmenuje Tom Clifford a jestli bych si s ním nedal jedno rychlé pivo, protože dělá ve správní budově na East Side a musí tam za hodinu být. Ne, do irského baru nechce. S Iry nechce mít nic společného, a tak jdeme do Rheinlanderu na 86. ulici, kde mi Tom vypráví, že se narodil v Americe, ale odvezli ho do Corku, odkud on utekl, jak jen to bylo možné, a to tak, že vstoupil do americké armády a sloužil dobré tři roky v Německu, kde sis mohl za karton cigaret nebo půl kila kafe desetkrát vrznout. Vzadu v Rheinlanderu je taneční sál, kde hraje kapela, a Tom požádá jednu dívku u stolu, jestli by si s ním šla zatančit. Mně povídá: Pojď taky. Zeptej se její kamarádky, jestli by si s tebou nezatancovala.

Ale já neumím tancovat a nevím ani, jak požádat dívku o tanec. Nevím o dívkách vůbec nic. Jak bych také mohl, když jsem vyrostl v Limericku. Tom požádá druhou dívku,

aby si se mnou zatancovala, a ona mě vede na parket. Nevím, co mám dělat. Tom už našlapuje a vytáčí se, ale já nevím, jestli mám jít s dívkou v náručí dopředu, nebo dozadu. Říká mi, že jí šlapu na střeвиčky, a když se jí omlouvám, povídá: Ále, necháme toho. Na podrážení podpatků nemám náladu. Jde zpátky ke stolu, já jdu za ní a obličej mám v jednom ohni. Nevím, jestli si s ní mám sednout ke stolu, nebo jít zpátky k baru, až ona povídá: Nechal sis pivo u baru. Jsem rád, že mám záminku k odchodu, protože kdybych se k ní posadil, nevěděl bych, co říkat. Určitě by ji nezajímalo, kdybych jí povídal, že jsem strávil hodiny nad Johnsonovými *Životy básníků* nebo jak jsem byl u vytržení v knihovně na 42. ulici. Mohl bych si v knihovně půjčit knihu o tom, jak se má mluvit s děvčaty, nebo bych se na to také mohl zeptat Toma, který tančí a směje se a rozhovor mu nedělá nejmenší potíže. Vrací se do baru a říká, že zavolá, že je mu špatně, což značí, že nepůjde do práce. Dívce se líbí a řekla mu, že ji může vyprovodit domů. Šeptá mi, že ji možná opře, což znamená, že ji možná dostane do postele. Jediný problém je ta druhá holka. Ta tvoje holka, říká. Dej se do toho, povídá. Zeptej se jí, jestli ji můžeš vyprovodit. Sedneme si k nim ke stolu a zeptáš se jí.

Pivo na mě začíná působit, cítím odvalu a už se nestydím sedět u stolu s děvčaty a vyprávět jim o Timu Costellovi a dr. Samuelu Johnsonovi. Tom do mě štouchnu a šeptá: Přestaň prokristapána s tím svým Samuelem Johnsonem a pozvi ji domů. Když se na ni podívám, vidím ji dvojitě a nevím, které z těch dvou se mám zeptat, jestli se mnou půjde, ale když se podívám mezi ně, vidím jednu a té se zeptám.

Domů? říká. Děláš si ze mě blázný? To je k smíchu. Já jsem sekretářka, osobní sekretářka, a ty nemáš ani maturitu. Podíval ses vůbec v poslední době do zrcadla? Směje se a já mám tváře zase v jednom ohni. Tom se dlouze napije piva a mně je jasné, že jsem k ničemu, že na ty holky nemám, a tak se seberu a jdu po Třetí avenue, dívám se kradmo na svůj odraz ve výlohách obchodů a vzdávám se naděje.

V pondělí ráno mi můj nadřízený pan Carey řekne, že budu podomek, což je velice důležitá funkce, protože budu v recepční hale utírat prach, zametat, vysypávat popelníky a to všechno je důležité, protože každý hotel je posuzován podle recepce. Říká, že máme nejlepší recepční halu v zemi. Je to Palmové nádvoří, slavné po celém světě. Každý, kdo něco znamená, ví, co je to Palmové nádvoří a co jsou hodiny v Biltmoru. Vždyť je to pro Kristovy rány ve všech knihách a povídkách, Scott Fitzgerald a tahle parta. Důležití lidé říkají: Sejdeme se pod hodinami v Biltmoru, a to by to pěkně dopadlo, kdyby přišli a viděli, že všude je prach a na zemi se válí smetí. Mým úkolem je tedy starat se o to, aby byl Biltmore slavný. Jsem tady na úklid, ne na to, abych se bavil s hosty. Ani podívat se na ně nesmím. Když oni na mě promluví, mám říct: Ano, pane nebo paní, nebo Ne, pane nebo paní, a dělat dál. Říká mi, že musím být neviditelný, a směje se tomu. Myslí si prostě, že jsi neviditelný muž, který uklízí recepční halu. Říká mi, že je to skvělá práce a že bych ji nikdy nedostal, kdyby mě sem neposlali z Demokratické strany na žádost toho kněze z Kalifornie. Pan Carey říká, že posledního chlapce, který tohle místo zastával, vyhodili, protože si dovolil mluvit se studentkami pod hodinami, ale to byl Ital, tak co bys čekal. Povídá mi, abych na sebe dbal, denně se sprchoval, tady jsi v Americe, abych byl střízlivý, držel se vlastních lidí, s Irama se nemůžu splést, nepřeháněl to s pitím, a za rok bych mohl postoupit do řad bagážistů nebo poklízet stoly a dostávat spropitné a kdoví, možná se stát číšníkem, a nebyl by to konec všem mým starostem? Říká, že v Americe je možné všechno, podívej se na mě, já mám čtyři byty.

Vrchní číšník v recepční hale se nazývá maitre d'. Říká mi, že mám zametat jenom to, co spadne na zem, a nedotýkat se ničeho, co je na stolech. Jestliže na zem spadnou peníze nebo šperky nebo něco podobného, mám to dát jenom jemu, samotnému maitre d', a on rozhodne, co s tím. Když bude popelník plný, mám počkat na číšníka, který sklízí ze stolu, nebo na vrchního, aby mi dovolil popelník vysypat. Někdy jsou v popelnících věci, se kterými se musí opatrně. Nějaká dáma si třeba sundá náušnici, protože ji tlačí, a zapomene ji v popelníku, a jsou taky náušnice, které mají cenu tisíců dolarů, což já ovšem nepoznám, protože jsem zrovna vystoupil z lodi. Starat se o veškeré náušnice a vracet je dámám s otlačenýma ušima je úkolem maitra d'.

V recepční hale pracují dva číšníci, kteří běhají sem a tam, vrážejí do sebe a nadávají řecky. Říkají mi, Irčane, pocem, zameť, zameť, vysyp, ksakru, ten popelník, odnes smetí, pocem, dělej, dělej, necourej se, seš nalitej nebo co? Ječí na mě před studenty, kteří se do hotelu nahrnou vždycky ve čtvrtek a v pátek. Nevadilo by mi, že na mě ti Řekové tak ječí, kdyby to nedělali zrovna před studentkami, které jsou jako ze zlata. Pohazují vlasy a smějí se zuby, jaké vidíte jen v Americe, bílými, dokonalými, a každá má nohy opálené jako filmová hvězda. Chlapci se vyznačují vojenským zástřihem, zuby a fotbalovými rameny a s děvčaty to umějí. Povídají si s nimi, smějí se a děvčata zvedají sklenky a usmívají se na ty chlapce rozzářenýma očima. Mohou být v mém věku, ale já se před nimi stydím za svou uniformu a lopatku se smetáčkem. Přál bych si být neviditelný, ale to nejde, když na mě číšníci pokřikují řecky a anglicky a jakousi směsí obojího nebo když mě chlapec, který sklízí ze stolu, osočí, že se hrabu v popelníku, ve kterém něco je.

Někdy se stane, že prostě nevím, co mám dělat nebo co mám říct. Student s vojenským zástřihem řekne: To tady musíte zrovna teď uklízet? Mluvím s dámou. Dívka se na mě podívá a stočí pohled stranou a já cítím, jak mi hoří

tváře, a nevím proč. Někdy se na mě studentka podívá a řekne ahoj a já nevím, co mám říct. Nadřazení v hotelu mi zakázali promluvit s hostem jediné slovo, a já bych stejně neuměl odpovědět ahoj, protože v Limericku jsme to neříkali, a kdybych to řekl, mohli by mě z nového místa vyhodit a já bych byl na ulici a žádný kněz už by mně další zaměstnání nesehnal. Rád bych řekl ahoj a byl tak na chvíli součástí toho nádherného světa, jenomže chlapec s vojenským zástřihem by si mohl pomyslet, že mu koukám po holce, a mohl by mě nahlásit maitrovi d'. Mohl bych se posadit na postel, až přijdu domů, a cvičit si úsměv a zdravení ahoj. Určitě bych ahoj zvládl, kdybych si dal dost záležet, ale musel bych to říkat bez úsměvu, protože kdybych jen trochu roztáhl rty, vyděsil bych ty zlaté dívky pod biltmorskými hodinami k smrti.

Jsou dny, kdy dívky odloží kabáty a vypadají ve svetrech a blůzičkách tak hříšně, že se musím zamknout v kabině na záchodě a udělat si to, ale musím to dělat potichu, protože se bojím, že by mě někdo mohl objevit, Portorikánec, který sklízí ze stolu, nebo řecký číšník, a ti by hned běželi k maitrovi d', aby mu nahlásili, že si ho podomek na záchodě honí jako divý.